

Andrzej Małkiewicz

7 stycznia 2023

Za nami kolejny, trudny rok (budżetowy)

Stopniowo gromadzą się informacje pozwalające podsumować miniony rok. Podane niżej należą do najnudniejszych, ale najważniejszych. Znana jest anegdota, gdy Napoleon, zapytany, co jest potrzebne do skutecznego prowadzenia wojny, miał odpowiedzieć: Po pierwsze, pieniądze, po drugie, pieniądze, po trzecie, pieniądze. Niezależnie od niewątpliwego uproszczenia, ta myśl jest trafna. Historycy wojskowości wiedzą o tym, ale nie znajdują się na finansach, a są świadomi, że czytelników takie kwestie nudzą, więc w swych opisach wspominają tylko mimochodem, że państwo (czy ktoś inny) finansowało działania, ale nie wnikają w szczegóły.

Np. szcycimy się zwycięstwem Sobieskiego pod Wiedniem w 1683 r., a mało kto pyta, kto je sfinansował. Odpowiedź jest zresztą banalna: cesarz, który nie miał własnej, wystarczająco silnej armii, ale miał pieniądze, więc sfinansował akcję Polaków. A z kolei wspomnianego Napoleona Rosjanie pokonali w 1812 r. dzięki pieniądzą brytyjskim. Geneza tego zwycięstwa była złożona: przestrzenie Rosji, mróz, zręczna taktyka carskiej armii. Ale trzeba też pamiętać, jaką rolę odegrał funt brytyjski. A obie wojny światowe w XX w. Niemcy fatalnie przegrali, mimo siły ich przemysłu i armii, bo przemysł i dolar amerykański okazały się skuteczniejsze (choć oczywiście trzeba też pamiętać o dzielności amerykańskich żołnierzy i talentach dowódców).

Ja czasami będę przynudzał ekonomią, bo jest to wskazane dla wyjaśnienia, jakim cudem, mimo dziesięciokrotnej, a w niektórych zakresach kilkunastokrotnej przewagi rosyjskiej, Ukraina była w stanie już przez niemal rok stawiać skuteczny opór. Decydowały o tym liczne czynniki, o niektórych już wcześniej wspominałem. Media pełne są informacji o dostawach broni i amunicji – z pewnością bardzo ważnych. Mniej – bo to nudne – informuje się o pieniądżach.

Podczas posiedzenia rządu 6 stycznia premier Denys Szmyhał podał syntetyczne informacje dotyczące wykonania budżetu i zagranicznej pomocy finansowej w 2022 r. Oцениł, że „Ukraina dokonała niemożliwego i sfinansowała absolutnie wszystkie wydatki budżetowe. Łącznie kwota ta wyniosła około 2,7 bln hrywien.

W ubiegłym roku obywatele i przedsiębiorstwa Ukrainy wpłacili do budżetu państwa ponad 900 mld hrywien. Kolejne 425 mld hrywien wpłacono do funduszu emerytalnego i funduszy ubezpieczeń społecznych. Otrzymaliśmy też około 1 bln hrywien od naszych międzynarodowych partnerów” – powiedział. Hrywna warta jest dziś w przybliżeniu 10 gr, zatem, dla oceny przytoczonych liczb, należy podzielić je przez 10, by uzyskać wartość w złotych.

Największą pomoc udzieliły Stany Zjednoczone – 410 mld hrywien. 390 mld – kraje Unii Europejskiej i jej instytucje wraz z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym. Z MFW otrzymano 88 mld hrywien, 60 mld z Kanady, 35 mld z Wielkiej Brytanii, 34 mld z Banku Światowego, 17 mld z Japonii. Mniejsze kwoty od wielu innych partnerów.

„Dzięki temu nie opóźniliśmy ani o jeden dzień ani emerytur, ani świadczeń socjalnych, ani pensji nauczycieli czy lekarzy. Wszystkie te wydatki sfinansowaliśmy w całości i terminowo” – podkreślił. Nie wspomniał o finansowaniu armii, choć z pewnością to było największą pozycją (albo, można przypuszczać, pominięto te informacje w oficjalnym sprawozdaniu).

Prawie 600 miliardów hrywien otrzymano poprzez emisję obligacji wojskowych. Premier podziękował obywatelom i przedsiębiorcom, którzy kupili obligacje i w ten sposób zainwestowali w silną armię i prężne państwo.

„Pomimo działań wojennych i ataków wroga, zrobimy wszystko, co możliwe, by w roku 2023 nastąpił pierwszy krok do poważnego ożywienia ukraińskiej gospodarki” – podkreślił.

Z kolei wicepremier i minister gospodarki Julia Swyrydenko poinformowała, że ukraiński PKB spadł w 2022 roku o 30,4 proc., jednak spadek był mniejszy niż się obawiano. „Sukcesy sił obronnych Ukrainy na linii frontu, skoordynowana praca rządu i przedsiębiorstw, niezłomny duch ludności i szybkość odbudowy zniszczonych jednostek infrastruktury krytycznej, a także systemowe wsparcie finansowe od międzynarodowych darczyńców, pozwoliły nam podtrzymać gospodarkę”.

(Денис Шмигаль: Українські громадяни та бізнес минулого року сплатили в державний бюджет понад 900 млрд грн, <https://www.kmu.gov.ua/news/denys-shmyhal-ukrainski-hromadiany-ta-biznes-mynuloho-roku-splatyly-v-derzhavnyi-biudzhzet-pnad-900-mlrd-hrn>).